

**UCHWAŁA NR IX/54/2024
RADY GMINY CEWICE**

z dnia 12 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w gminie Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Usług Społecznych

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283) Rada Gminy Cewice uchwala co następuje:

§ 1.

Wyraża się zgodę na przyjęcie lokalnego programu pomocy społecznej t.j. „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w gminie Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Usług Społecznych” stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Cewice.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marzena Reclaf

**Brak uwag
formalnych**

Adwokat Marta Kowalkowska

**LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI
USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE CEWICE
NA LATA 2025-2030
WRAZ Z DIAGNOZĄ USŁUG SPOŁECZNYCH**

CEWICE PAŹDZIERNIK 2024

Spis treści

I. WSTĘP	4
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY CEWICE	8
2.1. POŁOŻENIE I LUDNOŚĆ	8
2.2. PROGNOZOWANA LICZBA MIESZKAŃCÓW	13
2.3. BEZROBOCIE	14
2.4. INFRASTRUKTURA OPIEKI NAD DZIEĆMI	15
2.5. EDUKACJA	18
2.6. DANE DOTYCZĄCE OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	19
2.7. ANKIETY	23
2.7.1. WPROWADZENIE DO ANKIET	23
2.7.2. WYNIKI BADAŃ - GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE	25
2.7.3. POTRZEBY DOTYCZĄCE SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO	26
2.7.4. POTRZEBY W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY I ORGANIZACJI WYDARZEŃ	26
2.7.5. INNE POSTULATY	30
2.7.6. WNIOSKI	30
2.7.7. REKOMENDACJE	31
III. ANALIZA BARIER I POTRZEB SPOŁECZNYCH	31
3.1. PROBLEMY KOMUNIKACYJNE	31
3.2. BRAK MIEJSC REKREACYJNYCH I ŚWIETLIC WIEJSKICH	32
3.3. BRAK DOSTĘPU DO ŻŁOBKÓW I PLACÓWEK OPIEKUŃCZYCH	32
3.4. PROBLEMY W OPIECE ZDROWOTNEJ	32
IV. ANALIZA POTENCJALNYCH ZASOBÓW I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU	32
4.1. WOLONTARIAT I INTEGRACJA SPOŁECZNA	32
4.2. INFRASTRUKTURA SPORTOWA	33
4.3. WNIOSKI	33
4.4. CELE DEINSTYTUCJONALIZACJI	33
V. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH - WNIOSKI REKOMENDACJE	34

5.1. POTRZEBY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB STARSZYCH	35
5.2. POTRZEBY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	36
5.3. PLANOWANY OBSZAR WSPARCIA	40
VI. UZASADNIENIE	42
6.1. PRZEDSTAWIENIE STANU ISTNIEJĄCEGO	42
6.2. WYJAŚNIENIE POTRZEB I CELÓW PODJĘCIA UCHWAŁY	42
6.3. WYKAZANIE RÓŻNIC MIĘDZY DOTYCHCZASOWYM A PROJEKTOWANYM STANEM PRAWNYM	43
6.4. CHARAKTERYSTYKA PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH	43
6.5. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ	43
SPIS TABEL	44
SPIS RYSUNKÓW	44
SPIS WYKRESÓW	45

I. WSTĘP

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych (zmiany w strukturze społecznej, starzejąca się populacja, przeobrażenia rynku pracy, wyzwania pieczy zastępczej, nowe wyzwania zdrowotne i ekologiczne, bezdomność itd.). Po wprowadzeniu możliwości tworzenia nowej instytucji lokalnej – centrum usług społecznych (CUS), który wynika z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818) aktualnym wyzwaniem staje się proces skutecznej deinstytucjonalizacji usług społecznych w kierunku rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, w miejscu zamieszkania obywateli¹.

Odwołując się do Ogólnopolskich wytycznych tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych², używa się dwóch definicji „deinstytucjonalizacji” organizacji międzynarodowych: – definicji UNICEF, która brzmi: *„Deinstytucjonalizacja oznacza całość planowania transformacji i zmniejszania rozmiaru zakładów stacjonarnych lub ich likwidacji, przy jednoczesnym zapewnieniu innego rodzaju różnorodnych usług opieki, bazujących na standardach wynikających z praw człowieka i zorientowanych na rezultaty”*

oraz – definicji Komisji Europejskiej w brzmieniu: *„(...) Deinstytucjonalizacja rozumiana powinna być nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania (...)”*.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Usług Społecznych jest odpowiedzią na wytyczne krajowe, powiatowe i wojewódzkie oraz lokalne potrzeby, które wynikają z diagnozy społecznej gminy Cewice. Jego celem jest rozwój i przekształcenie usług społecznych w taki sposób, aby mogły być świadczone w środowisku lokalnym, w oparciu o zasoby wspólnoty i wsparcie rodzinne. Strategia Rozwoju Usług Społecznych do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) została przyjęta

¹ Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych.

² Tamże

w dniu 7 czerwca 2022 roku przez Radę Ministrów. Jej głównym celem jest deinstytucjonalizacja, czyli przechodzenie od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej. Wśród najważniejszych założeń tego dokumentu można wskazać:

- zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci,
- zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia niepełnosprawności,
- stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością³.

Na szczeblu wojewódzkim głównym dokumentem strategicznym jest *Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030*, której projekt został przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego Uchwałą nr 107/221/21 z dnia 4 lutego 2021 r. W świetle zawartej w niej wizji, Województwie Pomorskie w 2030 roku to region dobrobytu, czysty, otwarty, spójny, innowacyjny oraz rozwijający się w sposób trwały. Wskazany wyżej dokument zawiera w sobie strategię polityki społecznej województwa pomorskiego, która stanowi jego integralną część i od 2021 roku nie będzie opracowywana odrębnie. Z tego względu warto przytoczyć główne działania określone w SRWP 2030, które będą realizowane na terenie województwa, a które uwzględnia również Strategia na poziomie gminnym. Są to m.in.: rozwój usług społecznych (w tym kadry i infrastruktury), w szczególności w formule zdeinstytucjonalizowanej; likwidacja barier instytucjonalnych i fizycznych w dostępie do wszystkich usług publicznych; aktywizacja i integracja społeczna i zawodowa grup wymagających szczególnego wsparcia, przede wszystkim osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunów, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, kobiet, dzieci i młodzieży, realizacja programów w zakresie: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób z

3 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cewice na lata 2023-2031.

niepełnosprawnościami, rozwoju ekonomii społecznej, współpracy z NGO, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na szczeblu gminnym istotne jest uwzględnienie zapisów powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027* została przyjęta Uchwałą Nr XXVI/193/2021 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 18 lutego 2021 r. Wskazuje ona na konieczność realizacji czterech celów strategicznych w ramach czterech priorytetów. Są to następujące:

- Rodzina w środowisku lokalnym – sprawny system reagowania w sytuacji kryzysu w rodzinie – budowanie sprawnego i skutecznego systemu działań wzmacniających funkcjonowanie rodzin, szczególnie rodzin znajdujących się w kryzysie;
- Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem – rozwój systemu pieczy zastępczej;
- Wsparcie osób z niepełnosprawnością – wsparcie osób z niepełnosprawnością w dążeniu do samodzielnego i aktywnego życia;
- Aktywizacja seniorów – wsparcie i rozwijanie działań na rzecz osób starszych w celu ich aktywizacji społecznej.

Zespół stworzył niniejszy Plan w oparciu o ogólnopolskie wytyczne i wskazówki dotyczące tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych, na podstawie zapisów Ogólnopolskich wytycznych tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, szerokiej diagnozie i analizie danych z dokumentów strategicznych Gminy Cewice oraz badań ankietowych przeprowadzonych w okresie od 21.02.2024 do 15.03.2024. Podstawą do utworzenia lub przekształcenia i funkcjonowania CUS-u jest diagnoza potrzeb oraz potencjału społeczności lokalnej.

Celem sporządzenia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych w Gminie Cewice, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Aby wyznaczyć kierunki rozwojowe w zakresie poszczególnych usług przeprowadzono działania diagnostyczne i analityczne określające stan faktyczny, jak i określono wyzwania na najbliższą przyszłość.

Przeprowadzenie diagnozy uwzględniającej opis struktury społecznej gminy, identyfikacja występujących problemów społecznych, analizę podstawowych dokumentów strategicznych samorządu i innych podmiotów m.in. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) oraz Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej (ROPS) stanowi podstawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych. W ramach tworzenia LPDI dokonano także inwentaryzacji zasobów oraz dokonano szczegółową analizę interesariuszy tego procesu. Opracowany Plan uwzględnia analizę potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – zarówno samych odbiorców, jak i potencjalnych dostawców usług społecznych. W dokumencie określono także stan przygotowania kadr służb społecznych, w tym istniejących deficytów kadrowych i kompetencyjnych⁴.

4 Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY CEWICE

2.1. POŁOŻENIE I LUDNOŚĆ

Gmina Cewice jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa pomorskiego, na południu powiatu lęborskiego. Zajmuje obszar 187,61 km², co stanowi 26,6% powierzchni powiatu lęborskiego i 1,02% powierzchni całego województwa.

W powiecie lęborskim Gmina Cewice zajmuje trzecią pozycję, spośród pięciu gmin, pod względem obszaru oraz liczby ludności. Gmina Cewice graniczy z siedmioma gminami: Potęgowo (powiat słupski), Czarna Dąbrówka (powiat bytowski), Sierakowice (powiat kartuski), Linia i Łęczyce (powiat wejherowski) oraz Lębork i Nowa Wieś Lęborska (powiat lęborski).

RYSUNEK 1. GMINA CEWICE NA TLE POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU

Źródło: <https://cewice.pl/gmina-cewice/polozenie/>

Pod względem administracyjnym gmina obejmuje 23 miejscowości, skupionych w 12 sołectwach: Bukowina, Cewice, Karwica, Łebunia, Maszewo Lęborskie, Osowo Lęborskie, Oskowo, Pieski, Popowo, Siemirowice (wieś), Unieszyno oraz Siemirowice (Osiedle na Skarpie).

Do największych miejscowości należą Cewice, będące siedzibą władz samorządowych, które w grudniu 2023 roku zamieszkiwane było przez 1 970 mieszkańców, tj. 27,25% mieszkańców gminy, a następnie Siemirowice. W pozostałych miejscowościach mieszkało w tym czasie po mniej niż 5,0% mieszkańców gminy.

TABELA 1. MIESZKAŃCY GMINY CEWICE WEDŁUG MIEJSCOWOŚCI (31.12.2023)

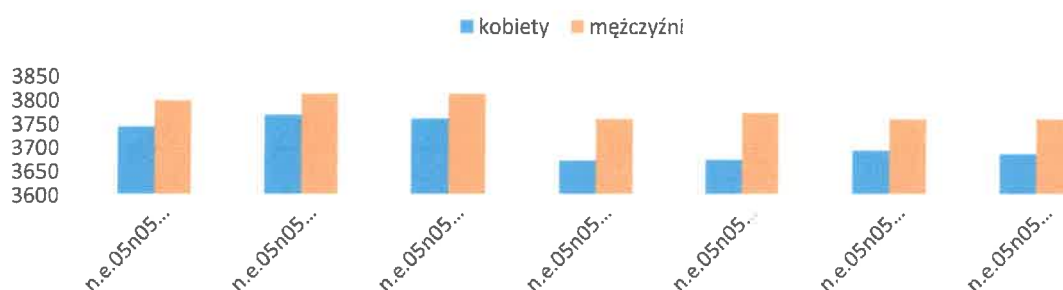
Sołectwo	Liczba mieszkańców	%
Bukowina	742	10,26%
Cewice	1970	27,25%
Dziechno	65	0,90%
Kamieniec	42	0,58%
Karwica	110	1,52%
Krępkowice	102	1,41%
Krępkowo	11	0,15%
Lesiaki	56	0,77%
Leśnik	8	0,11%
Łebunia	697	9,64%
Małczyce	31	0,43%
Maszewo Łęborskie	760	10,51%
Okalice	122	1,69%
Oskowo	209	2,89%
Osowiec	29	3,78%
Osowo Łęborskie	273	3,78%
Pieski	319	4,41%
Popowo	247	3,42%
Roztopczyn	4	0,06%
Siemirowice	1187	16,42%
Unieszyniec	38	0,53%
Unieszynko	73	1,01%
Unieszyno	135	1,87%
Razem	7 230	100,0%

ŹRÓDŁO: RAPORT O STANIE GMINY CEWICE ZA 2023 ROK.

Na terenie gminy Cewice według stanu na dzień 31.12.2023 r. zameldowanych było 7230 osób (6910 osób na pobyt stały i 320 osób na pobyt czasowy)⁵. Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują natomiast, że w grudniu 2023 roku mieszkało 7 545 osób, w tym 3801 mężczyzn (50,4%) oraz 3744 kobiety (49,6%). Liczba ludności faktycznie zamieszkałej na

teren gminy w ostatnich latach zmniejszyła się. W porównaniu do 2018 roku miał miejsce spadek o 138 osób, natomiast w odniesieniu do 2020 roku wzrosła o 14 osób. Lata 2017-2023 nie wykazują więc jednoznacznej tendencji spadkowej. W omawianej perspektywie również w latach 2017-2018 miał miejsce wzrost liczby mieszkańców gminy – o 40 osób.

WYKRES 1. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY CEWICE W LATACH 2017-2023

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS.

Jednym z czynników, które mają wpływ na tempo i wielkość zmian liczby ludności jest przyrost naturalny, stanowiący różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. W latach 2017-2023 w wyniku ruchu naturalnego nastąpił spadek liczby ludności, ponieważ przyrost wykazywał wartości ujemne. W 2023 roku ukształtował się na poziomie 33 osób, przy czym odnotowano 61 urodzenia żywe 70 zgonów. W porównaniu do 2017 roku liczba urodzeń żywych klasowała się na poziomie 114 natomiast liczba zgonów 50, co powodowało zwiększenie wartości przyrostu naturalnego w gminie.

TABELA 2. PRZYROST NATURALNY W GMINIE CEWICE W LATACH 2017-2023

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Urodzenia żywe	114	112	113	82	94	80	61
Zgony ogółem	50	42	58	57	61	64	70
Przyrost naturalny	64	70	55	25	33	16	- 9

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS.

Wpływ na kształtowanie się liczby ludności gminy mają również migracje. W badanym okresie saldo migracji wewnętrznych wykazywało zasadniczo wartości ujemne (od -71 do -17), jedynie w 2020 roku ukształtowało się na niewielkim poziomie dodatnim przyjmując wartość równą 2. Saldo migracji zagranicznych kształtowało się natomiast na poziomie dodatnim od 1 do 4 osób. W 2021 roku saldo migracji ogółem wyniosło -27, co oznacza, że z terenu gminy wymeldowało się o 27 osób więcej niż się w niej zameldowało.

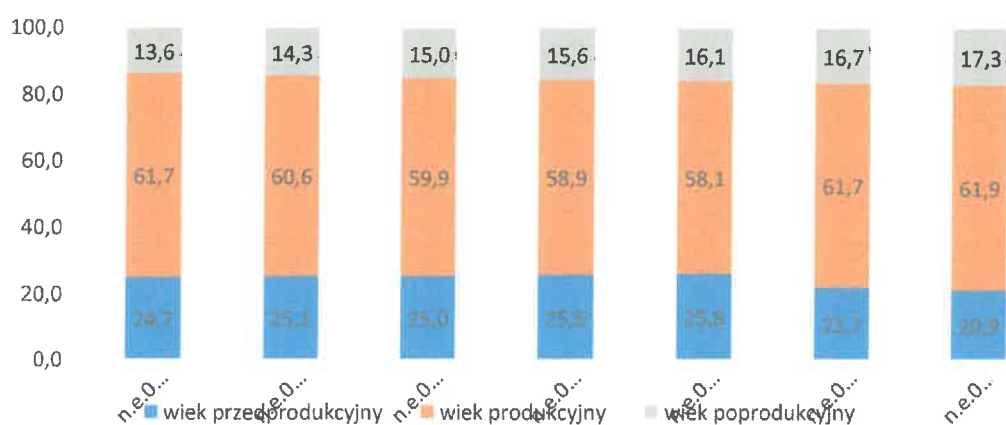
TABELA 3. MIGRACJE NA POBYT STAŁY W LATACH 2017-2023

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
zameldowania w ruchu wewnętrznym	71	106	68	108	67	89	100
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	110	123	139	106	95	109	97
saldo migracji wewnątrznych	-39	-17	-71	2	-28	-20	3
zameldowania z zagranicy	1	4	2	1	1	0	1
wymeldowania za granicę	0	0	0	0	0	0	0
saldo migracji zagranicznych	1	4	2	1	1	0	1
saldo migracji ogółem	-38	-13	-69	3	-27	-20	2

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS.

W ostatnich dziesięcioleciach w Polsce, podobnie jak w innych krajach rozwiniętych, coraz silniej zaznacza się zjawisko *starzenia się społeczeństwa*. I choć starzenie się i starość są wpisane w cykl życia ludzkiego, to jednak rozwój cywilizacyjny, wydłużanie czasu trwania życia oraz coraz wyższa jego jakość powodują, że społeczeństwo starzeje się intensywniej niż kiedyś. Oznacza to, że w jego strukturze coraz większy odsetek stanowią ludzie starsi, natomiast najmłodsze grupy wiekowe mają coraz mniejszy udział. Zjawisko *starzenia się* cechuje również społeczeństwo Gminy Cewice, aczkolwiek jego rozmiary są znacznie mniejsze niż w innych społecznościach.

WYKRES 2. MIESZKAŃCY GMINY CEWICE WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LATACH 2017-2023

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS.

W okresie od 2017 do 2023 roku w gminie można było zaobserwować:

- wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku +64 i więcej, kobiety w wieku 60 i więcej), w pierwszym roku analizy 13,6 do 17,3% w ostatnim;
- spadek odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież do 17 roku życia) – z 24,7% do 20,9%;

- minimalny wzrost odsetka osób w produkcyjnym okresie życia (mężczyźni 18-64, kobiety 18-59 lat) – z 61,7 do 61,9%.

Powyższe dane wskazują na to, że sytuacja demograficzna gminy jest dość dobra. Społeczeństwo wykazuje cechy starzenia się, jednak nie jest to proces zaawansowany, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym kształtujący się na poziomie 17,3 % nie jest bardzo wysoki. Jest to szczególnie widoczne w porównaniu z danymi dotyczącymi powiatu lęborskiego, w którym w 2023 roku w wieku poprodukcyjnym było 22,3% mieszkańców, a od 2017 roku odsetek ten wzrósł o 3,4 punktu. Należy jednak prognozować intensyfikację zjawiska starzenia się społeczeństwa, na co wskazuje m.in. dynamika wzrostu odsetka osób w wieku emerytalnym. W perspektywie lat 2017-2023 wzrósł o 3,4 punktu. Warto również zwrócić uwagę na sposób kształtowania się wskaźników obciążenia demograficznego.

TABELA 4. WYBRANE WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO DOTYCZĄCE LUDNOŚCI GMINY CEWICE W LATACH 2017-2023

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	62,2	65,0	66,8	69,8	72,1	71,9	73,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	55,0	57,2	60,1	61,1	62,6	108,7	112,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	22,1	23,7	25,1	26,5	27,7	37,5	38,7
odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	10,7	11,3	12,1	12,7	13,2	18,3	19,0

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS.

W 2023 roku na każde 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Cewice przypadało 73,1 w wieku poprodukcyjnym, co oznacza zwiększenie się tego wskaźnika w porównaniu do 2017 roku o 10,9 punktu. Wzrost nastąpił również w przypadku wskaźnika liczby ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – z 22,1 w 2017 roku do 38,7 w 2023 roku. Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem w analizowanym okresie zwiększył się o 8,3 punktu. Wszystkie omówione wskaźniki w latach 2017-2023 wykazywały tendencję rosnącą. Ponadto kształtują się one na podobnych poziomach jak w powiecie lęborskim, gdzie, dla przykładu wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku wynosił 22,3 natomiast odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem wyniósł 19,0.

2.2. PROGNOZOWANA LICZBA MIESZKAŃCÓW

Prognozy ludności dla Polski, powiatu łębskiego oraz Gminy Cewice na lata 2025-2060 różnią się w zależności od źródła, ale ogólne trendy demograficzne są dosyć spójne. Na podstawie danych dostępnych do tej pory, można zauważyć że Polska zmaga się z wyzwaniem starzejącego się społeczeństwa oraz spadkiem liczby urodzeń, co prowadzi do systematycznego zmniejszania się populacji.

Prognoza Głównego Urzędu Statystycznego (GUS):

- **2025:** Około 37,7 mln mieszkańców
- **2030:** Około 36,8 mln mieszkańców
- **2040:** Około 35,1 mln mieszkańców
- **2050:** Około 33,5 mln mieszkańców
- **2060:** Około 32,0 mln mieszkańców

Warto zaznaczyć, że liczba mieszkańców Polski będzie się zmniejszać głównie ze względu na niski wskaźnik urodzeń, migracje oraz starzenie się populacji.

Powiat łębski, podobnie jak wiele innych terenów w Polsce, zmaga się z problemem depopulacji, szczególnie na obszarach wiejskich. Powiaty w Polsce często mają trudności z utrzymaniem młodych ludzi, którzy migrują do większych miast lub za granicę w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków życia.

Przybliżona prognoza:

- **2025:** Około 64 tys. mieszkańców (obecnie około 63 tys.)
- **2030:** Około 61–62 tys. Mieszkańców
- **2040:** Około 57–58 tys. Mieszkańców
- **2050:** Około 53–54 tys. Mieszkańców
- **2060:** Około 50–51 tys. Mieszkańców

TABELA 5. RUCH NATURALNY I MIGRACYJNY LUDNOŚCI GMINY CEWICE PROGNOZA DO 2060 ROKU

Rok	Ruch naturalny		Migracje wewnętrzne na pobyt stały		Migracje zagraniczne na pobyt stały	
	Urodzenia	Zgony	Napływ	Odływ	Imigracja	Emigracja
2023	503	659	985	986	121	207
2030	478	705	898	889	153	258
2040	496	816	850	838	174	172
2050	464	815	803	774	184	161
2060	395	775	741	707	189	163

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS

Gmina Cewice, będąca częścią powiatu łębskiego, również będzie doświadczała spadku liczby ludności. Jest to mała, wiejska gmina, więc migracje młodych ludzi do miast mogą odgrywać dużą rolę w procesie depopulacji.

Przybliżona prognoza:

- **2025:** Około 7,2 tys. mieszkańców
- **2030:** Około 7,0 tys. mieszkańców
- **2040:** Około 6,6 tys. mieszkańców
- **2050:** Około 6,2 tys. mieszkańców
- **2060:** Około 5,8 tys. mieszkańców

Polska oraz lokalne jednostki, takie jak powiat łębski i Gmina Cewice, będą stopniowo traciły ludność na przestrzeni najbliższych dekad, co jest związane z ogólnokrajowym trendem demograficznym starzenia się społeczeństwa, niskim wskaźnikiem urodzeń oraz migracjami.

2.3. BEZROBOCIE

Zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie na koniec 2023 roku 232 osoby – o 10 więcej niż na koniec 2022 roku. 85 z nich to byli mężczyźni, a 147 – kobiety. Bezrobotnych długotrwale było 101 osób (w tym 69 kobiet). Natomiast z prawem do zasiłku były 53 osoby (w tym 38 kobiet). Osób zarejestrowanych do 30 roku życia było 76 (w tym 50 kobiet), natomiast powyżej 50 roku życia 50 (w tym 27 kobiet).

TABELA 6. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W ŁĘBORKU W LATACH 2017-2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni ogółem	170	207	201	240	226	222	232
długotrwale bezrobotni	63	70	86	113	124	112	101

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH GUS.

RYSUNEK 2. RYNEK PRACY GMINA CEWICE W 2023 ROKU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Łęborku za rok 2023

2.4. INFRASTRUKTURA OPIEKI NAD DZIEĆMI

Do placówek oświatowych w roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza 1.218 uczniów (przedszkola + oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych 412, szkoły podstawowe 806). Szczegółowe zestawienie uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych Gminy Cewice przedstawiają poniższe tabele (dane wg SIO na 30.09.2023 r.).

- Szkoły Podstawowe Publiczne: – Szkoła Podstawowa w Łębuni, – Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Maszewie Łęborskim, – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Leśników Polskich w Przerytem, – Szkoła Podstawowa im. ks. Edmunda Roszczynialskiego w Cewicach, – Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich w Siemirowicach.
- Szkoły Podstawowe Niepubliczne: – Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Popowie, – Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bukowinie.

TABELA 7. WYKAZ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci/uczniów- wychowanie przedszkolne	Liczba uczniów -szkoła podstawowa	Liczba uczniów -ogółem w szkole
1.	Zespół Szkół w Cewicach	137	243	380
2.	Szkoła Podstawowa w Łębuni	8	86	94
3.	Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Maszewie Łęb.	31	93	124
4.	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Leśników Polskich w Przerytem	15	59	74
5.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siemirowicach	59	142	201
6.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Popowie, Niepubliczne Przedszkole w Popowie	27	35	62
7.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bukowinie	135	14	283
OGÓŁEM W GMINIE		412	806	1218

▪ Przedszkola publiczne: – Publiczne Przedszkole w Cewicach, – Publiczne Przedszkole w Siemirowicach. ▪ Przedszkola niepubliczne: – Niepubliczne Przedszkole w Bukowinie, – Niepubliczne Przedszkole w Popowie. Niektóre z ww. placówek oświatowych tworzą tzw. zespoły szkół: – Zespół Szkół w Cewicach (publiczny), w skład którego wchodzi: Szkoła

Podstawowa im. ks. Edmunda Roszczyńskiego w Cewicach oraz Publiczne Przedszkole w Cewicach, – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siemirowicach (publiczny), w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich w Siemirowicach oraz Publiczne Przedszkole w Siemirowicach, – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bukowinie (niepubliczny), w skład którego wchodzi: Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bukowinie oraz Niepubliczne Przedszkole w Bukowinie, – Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Popowie, w skład którego wchodzi: Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Popowie oraz Niepubliczne Przedszkole w Popowie.

TABELA 8. WYKAZ PLACÓWEK PRZEDSZKOLNYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci w placówce	Liczba oddziałów w placówce
1.	Zespół Szkół w Cewicach: Przedszkole Publiczne w Cewicach	137	6
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siemirowicach Przedszkole Publiczne w Siemirowicach	41	2
3.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bukowinie: Niepubliczne Przedszkole w Bukowinie	135	5
4.	Niepubliczne Przedszkole w Popowie	27	2
OGÓŁEM		340	15

TABELA 9. WYKAZ ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH PRZY SZKOŁACH PODSTAWOWYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW

L.p.	Nazwa placówki	Liczba dzieci w placówce	Liczba oddziałów w placówce
1.	Szkoła Podstawowa w Łebuni	8	1

2.	Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Maszewie Lęborskim	31	2
3.	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Leśników Polskich w Przerytem	15	1
4.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siemirowicach	18	1
OGÓŁEM		72	5

TABELA 10. WYKAZ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWE

L.p	Nazwa placówki	Liczba uczniów w placówce	Liczba oddziałów w placówce
1.	Zespół Szkół w Cewicach: Szkoła Podstawowa im. ks. Edmunda Roszczyńskiego w Cewicach	243	14
2.	Szkoła Podstawowa w Łebuni	86	8
3.	Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Maszewie Lęborskim	93	7
4.	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Leśników Polskich w Przerytem	59	8
5.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Siemirowicach: Szkoła Podstawowa im. Lotników Morskich w Siemirowicach	142	9
6.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Popowie	35	8
7.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bukowinie: Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bukowinie	148	14
OGÓŁEM		806	68

Gmina Cewice otrzymuje z budżetu państwa subwencję oświatową oraz dotacje celowe w wysokości niewystarczającej na finansowanie wydatków bieżących. Gmina, chcąc utrzymać jak najwyższe standardy nauczania, co roku przeznacza dodatkowe środki z dochodów własnych na wydatki bieżące w placówkach oświatowych - w 2023 roku była to kwota w wysokości 4 645 660,09 zł dla publicznych placówek oświatowych oraz kwota 1 460 945,88 zł dla niepublicznych placówek oświatowych.

2.5. EDUKACJA

2 250 mieszkańców gminy Cewice jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 097 kobiet oraz 1 153 mężczyzn)⁶. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 18,3% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,0% wykształcenie policealne, 12,1% średnie ogólnokształcące, a 19,0% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 24,4% mieszkańców gminy Cewice, gimnazjalnym 3,8%, natomiast 15,7% podstawowym ukończonym. 3,6% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa pomorskiego mieszkańcy gminy Cewice mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Cewice największy odsetek ma wykształcenie wyższe (22,5%) oraz średnie zawodowe (18,6%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (31,4%) oraz średnie zawodowe (19,2%). W roku 2022 w gminie Cewice mieściły się 4 przedszkola, w których do 15 oddziałów uczęszczało 343 dzieci (160 dziewczynek oraz 183 chłopców). Dostępnych było 0 miejsc. Dla porównania w 2008 roku w gminie Cewice mieściło się 1 przedszkole, w którym do 2 oddziałów uczęszczało 40 dzieci (16 dziewczynek oraz 24 chłopców). Dostępne były 44 miejsca. 22,1% mieszkańców gminy Cewice w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (21,0% wśród dziewczynek i 23,1% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 788 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2018 roku przypadało 1,25 dzieci w wieku przedszkolnym. Placówkę ma 7 szkół podstawowych, w których w 70 oddziałach uczyło się 800 uczniów (373 kobiety oraz 427 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w gminie Cewice placówkę miało 7 szkół podstawowych, w których w 40 oddziałach uczyło się 604 uczniów (288 kobiet oraz 316 mężczyzn). W grupie wiekowej 3-24 lata na

⁶ [Gmina Cewice \(pomorskie\) w liczbach » Przystępne dane statystyczne](#) data wejścia 22.10.2024

poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 28,3% ludności (26,6% wśród dziewczynek i 29,9% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 11,4 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 92,92. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształci się 15,4% mieszkańców (16,3% wśród dziewczyn i 14,6% wśród chłopaków). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 19,6% mieszkańców gminy Cewice w wieku potencjalnej nauki (21,1% kobiet 18,3% mężczyzn).

2.6. DANE DOTYCZĄCE OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

W świetle dostępnych statystyk, sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy Cewice w 2023, podobnie jak w kraju, można określić jako korzystną, o czym świadczy m.in. malejący wskaźnik dotyczący korzystania z pomocy społecznej. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej wyniosła 260 (spadek o 14 w porównaniu do roku 2022), a co za tym idzie, zmniejszyła się także liczba osób w rodzinach objętych wsparciem 803 (spadek o 24 osoby w stosunku do roku 2022). W gminie Cewice najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2023 roku były kolejno: niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba.

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia wynikające z ustawy o pomocy społecznej:

- świadczenia pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd,
- świadczenia niepieniężne: praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, składki na ubezpieczenie zdrowotne, sprawienie pogrzebu, posiłek, zdarzenie losowe, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.

TABELA 11. RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W 2023 ROKU

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	2023	
			LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0		1	2	3
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	443	260	803
w tym:	2	191	180	448
świadczenia pieniężne	3	280	156	616
świadczenia niepieniężne	4	7	7	7
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	443	250	768
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	6	X	169	562
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	7	X	10	34
w tym:				
wyłącznie w postaci pracy socjalnej				

RYSUNEK 3. KORZYSTAJĄCY Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 ROKU

Źródło: Raport z Monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych za rok 2023

Niewątpliwie sytuacja socjalno-bytowa wielu rodzin w Gminie Cewice uległa znacznej poprawie, co przełożyło się również na ich większe możliwości korzystania z edukacji, udziału w kulturze czy wypoczynku, a w efekcie też na lepszą kondycję psychiczną i intelektualną. Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin nie oznacza braku problemów i wyzwań. Ze

statystyk OPS Cewice wynika, że nadal dość istotna grupa mieszkańców korzysta ze wsparcia. Pomoc udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstania. Osoba, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, innej niż w ustawie, ma prawo zwrócenia się do Ośrodka Pomocy Społecznej o udzielenie pomocy. Zawarty w ustawie katalog osób uprawnionych do uzyskania pomocy oraz sytuacji, w jakich pomoc może być udzielona, nie jest katalogiem zamkniętym. Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń finansowych z pomocy społecznej określone jest w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej i wynosi od dnia 1 października 2021 r. odpowiednio : 1) na osobę samotnie gospodarującą – 776 zł, 2) na osobę w rodzinie – 600 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu, co najmniej jednego z powodów wymienionych powyżej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Głównymi przyczynami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w 2023 r. jest niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba. Wszystkie powody trudnej sytuacji życiowej będące przyczyną ubiegania się o pomoc finansową w ramach ustawy o pomocy społecznej przedstawiają się następująco:

TABELA 12. WYKAZ POWODÓW TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		WSKAŹNIKI MONITORINGU	
		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0		1	2
UBÓSTWO	1	92	190
SIEROCTWO	2	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	3	3
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	43	253
W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	5	38	225
BEZROBOCIE	6	88	286
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	101	228
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	81	233
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	27	109
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	18	61
RODZINY WIEŁODZIETNE	11	6	36
PRZEMOC W RODZINIE	12	19	72

POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	16	23
NARKOMANIA	15	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	17	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	1	1
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0

Źródło: Opracowanie własne OPS Cewice (sprawozdania MPiPS: stan na dzień 31 grudnia danego roku).

W 2023 r. problem ubóstwa w porównaniu do roku ubiegłego zmalał i stanowi 2,63 % ogółu mieszkańców gminy (w 2022 roku 3,65 %). W porównaniu do roku poprzedniego nieznacznie wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz przemocy domowej. Spadek liczby rodzin korzystających odnotowano z powodu ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, rodzin niepełnych i wielodzietnych, alkoholizmu oraz zdarzenia losowego. Nie odnotowano natomiast żadnego przypadku korzystania z pomocy z powodu narkomanii oraz trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Warto zwrócić uwagę na wyzwania związane ze zmianami w strukturze demograficznej gminy. Zjawisko starzenia się społeczeństwa oznacza nie tylko wzrost liczby i odsetka osób starszych wśród mieszkańców. To także rosnące potrzeby w zakresie zapewnienia należytej opieki oraz usług medycznych dla osób o zmniejszonej sprawności, niepełnosprawnych oraz przewlekle chorujących. Wraz ze wzrostem odsetka osób starszych w strukturze mieszkańców coraz większe znaczenie mają również wszelkie przedsięwzięcia ukierunkowane na wielokierunkową aktywizację seniorów. Należy jednak podkreślić, iż ogólną sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Cewice można ocenić jako dobrą. Natomiast wyżej wymienione kwestie wskazano po to, aby zasygnalizować zagadnienia istotne w kontekście wdrażania lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Wedle założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Cewice na lata 2023 – 2031 lokalna polityka społeczna zmierza do urzeczywistnienia stanu, w którym społeczność gminy będzie funkcjonować sprawnie, w sposób uwzględniający wartości i zasady demokratyczne kształtujące ład społeczny, zaś potrzeby indywidualne i zbiorowe mieszkańców będą w dostatecznym stopniu zaspokojone. Warunkiem jest kreowanie odpowiednich warunków i jakości życia mieszkańców przy ich aktywnym udziale.

Cel główny strategii:

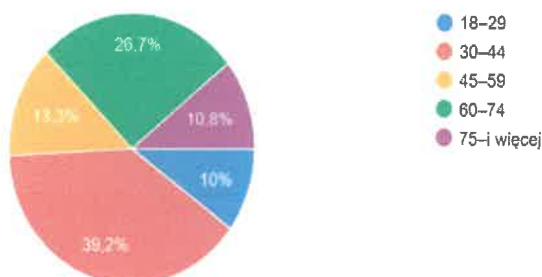
Zwiększenie dostępności oraz jakości kompleksowych usług społecznych służących poprawie jakości życia mieszkańców Gminy Cewice.

2.7. ANKIETY

2.7.1. WPROWADZENIE DO ANKIET

Ankiety przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców Gminy Cewice oraz wśród młodzieży w wieku 14 i więcej. Badania odbywały się w dniach 21.02.2024 do 15.03.2024 miały na celu zdiagnozowanie ich potrzeb, problemów oraz oczekiwań w zakresie usług społecznych, które mogą stanowić podstawę do stworzenia lokalnego planu deinstytucjonalizacji. Wyniki te są kluczowe dla rozwoju usług świadczonych w środowisku lokalnym, które mogłyby zastąpić lub uzupełnić istniejące instytucje opieki całodobowej. W badaniu ankietowym wzięło udział 124 osoby dorosłe w wieku od 18 do 75 i więcej.

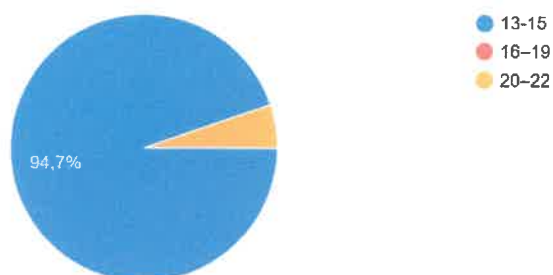
WYKRES 3. STRUKTURA WIEKU W BADANIU ANKIETOWYM OSÓB DOROSŁYCH

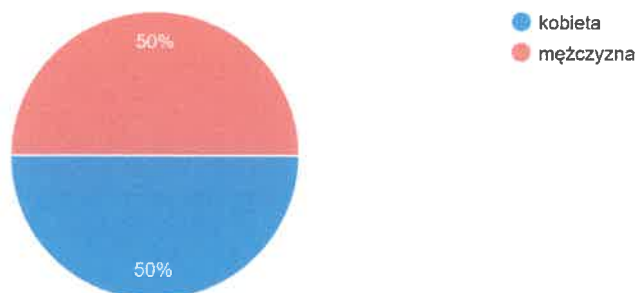
Oraz młodzież od 14 roku życia do 22 lat. Badaniem objęci byli uczniowie klas 7 i 8 szkół podstawowych z terenu Gminy Cewice oraz osoby które wypełniły ankietę korzystając z linka. Łącznie odpowiedzi 77.

WYKRES 4. STRUKTURA WIEKU W BADANIU ANKIETOWYM MŁODZIEŻY

Wiek w latach:
76 odpowiedzi

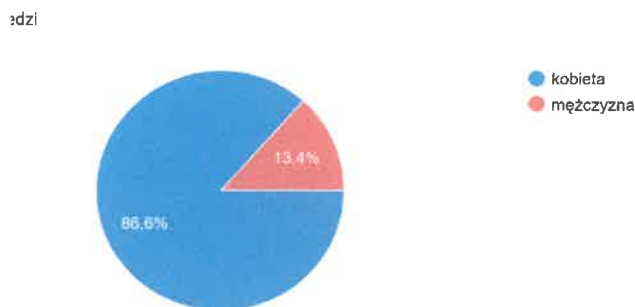

WYKRES 5. STRUKTURA PŁCI W BADANIU ANKIETOWYM MŁODZIEŻY

W badaniu osób dorosłych wzięło udział łącznie 124 osoby w tym 86,6 % to kobiety i 13,4 mężczyzn.

WYKRES 6. STRUKTURA PŁCI W BADANIU ANKIETOWYM OSÓB DOROSŁYCH

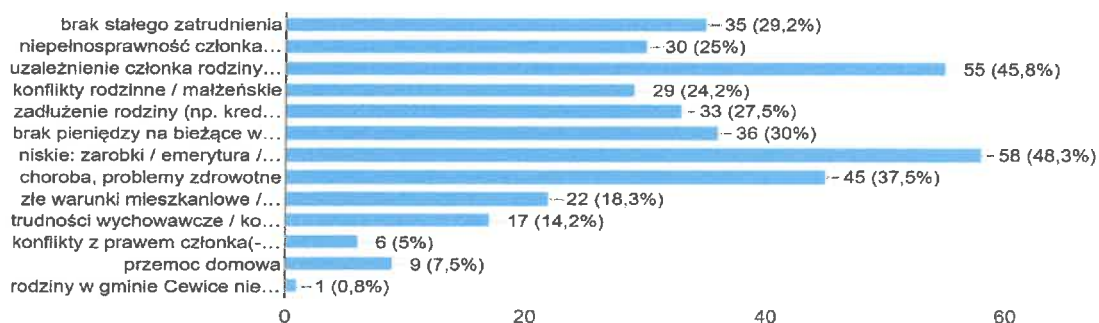
2.7.2. WYNIKI BADAŃ - GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Dorośli respondenci wskazali na kilka kluczowych problemów społecznych:

- **Brak dostępu do opieki zdrowotnej:** Część mieszkańców uważa, że brakuje dobrej opieki zdrowotnej dostępnej lokalnie.
- **Brak miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem:** Wskazano na brak ofert pracy odpowiadających osobom z wykształceniem kierunkowym.
- **Brak transportu publicznego:** Problemy komunikacyjne, zwłaszcza brak połączeń autobusowych w odpowiednich godzinach, np. do Lęborka o 5:00 rano i po 20:00 wieczorem, były podnoszone jako jedna z kluczowych barier.
- **Uzależnienia:** Uzależnienia członków rodzin.

WYKRES 7. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH GŁÓWNE PROBLEMY W GMINIE CEWICE

3) Z jakimi problemami / trudnościami życiowymi zmagają się najczęściej rodziny w gminie Cewice? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

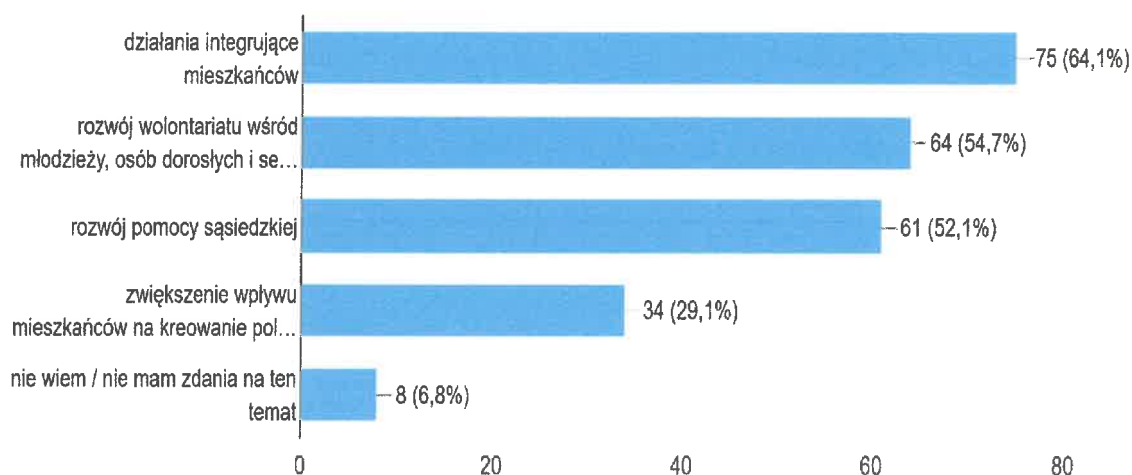

2.7.3. POTRZEBY DOTYCZĄCE SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

- **Brak miejsc rekreacyjnych i świetlic wiejskich:** Respondenci zwracali uwagę na brak miejsc do spędzania czasu wolnego, co w ich ocenie prowadzi do wzrostu patologii i uzależnień. Zaproponowano również utworzenie świetlicy dla emerytów.
- **Zajęcia dla dzieci:** W odpowiedziach pojawił się postulat dotyczący braku zajęć rozwijających dla dzieci, zarówno w szkole, jak i w poszczególnych sołectwach.

WYKRES 8. WSKAZANE DZIAŁANIA ABY WSPIERAĆ ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I OBYWATELSKIEJ W GMINIE CEWICE DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH

12) Jakie działania w najbliższych latach w Gminie Cewice są najważniejsze, aby wspierać rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

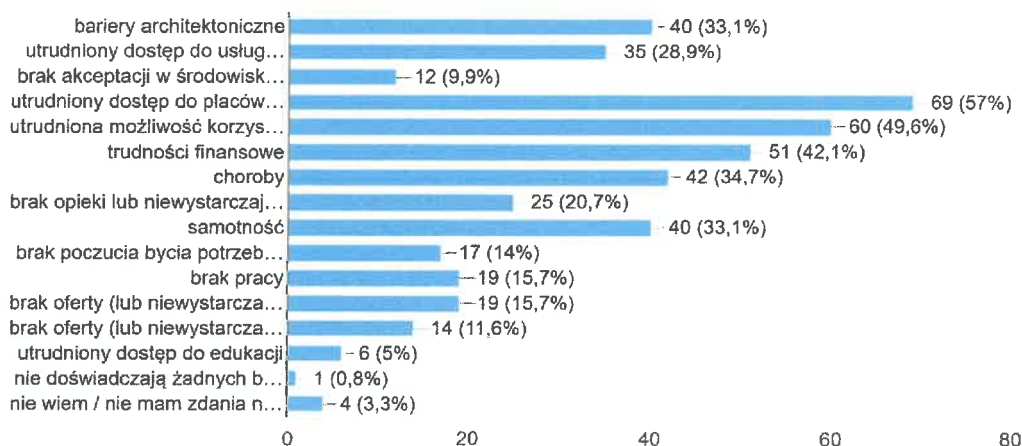

2.7.4. POTRZEBY W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY I ORGANIZACJI WYDARZEŃ

- **Infrastruktura dla dzieci i młodzieży:** Wskazano na potrzebę poprawy bezpieczeństwa dzieci poprzez budowę chodników oraz modernizację boisk i placów zabaw.
- **Brak żłobka:** Kilka osób podkreśliło konieczność utworzenia żłobka w gminie.
- **Zawody sportowe:** Respondenci proponowali organizację zawodów sportowych dla młodzieży i dorosłych, wykorzystując istniejącą infrastrukturę sportową (boiska i sala sportowa w szkole w Cewicach).

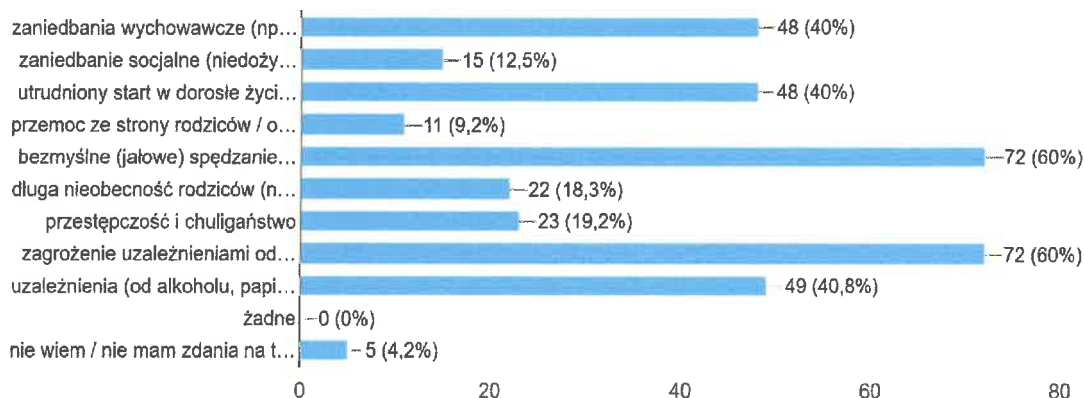
**WYKRES 9. WSKAZANE DZIAŁANIA ABY WSPIERAĆ ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I OBYWATELSKIEJ
W GMINIE CEWICE DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH**

4) Jakie bariery i problemy najbardziej utrudniają funkcjonowanie osobom starszym i/lub z niepełnosprawnościami w gminie Cewice? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

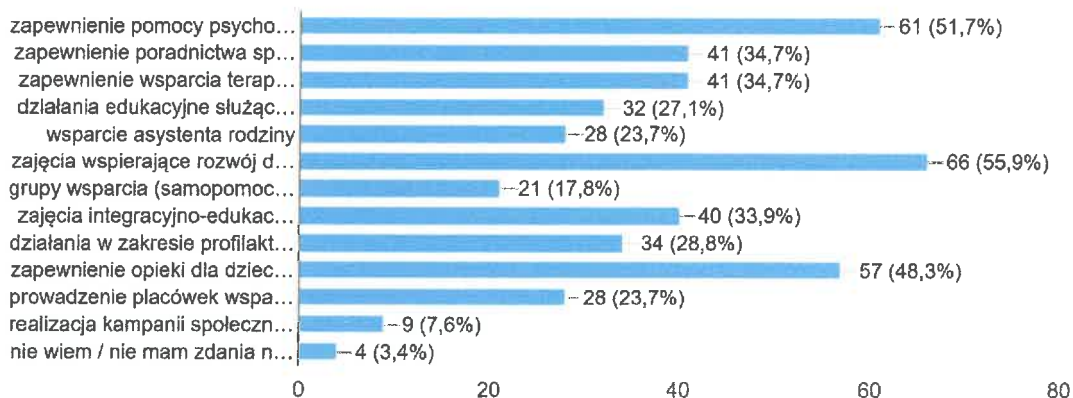
**WYKRES 10. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH NEGATYWNE ZJAWISKA DOTYCZĄCE DZIECI
I MŁODZIEŻY W GMINIE CEWICE**

5) Jakie negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży z gminy Cewice występują najczęściej? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

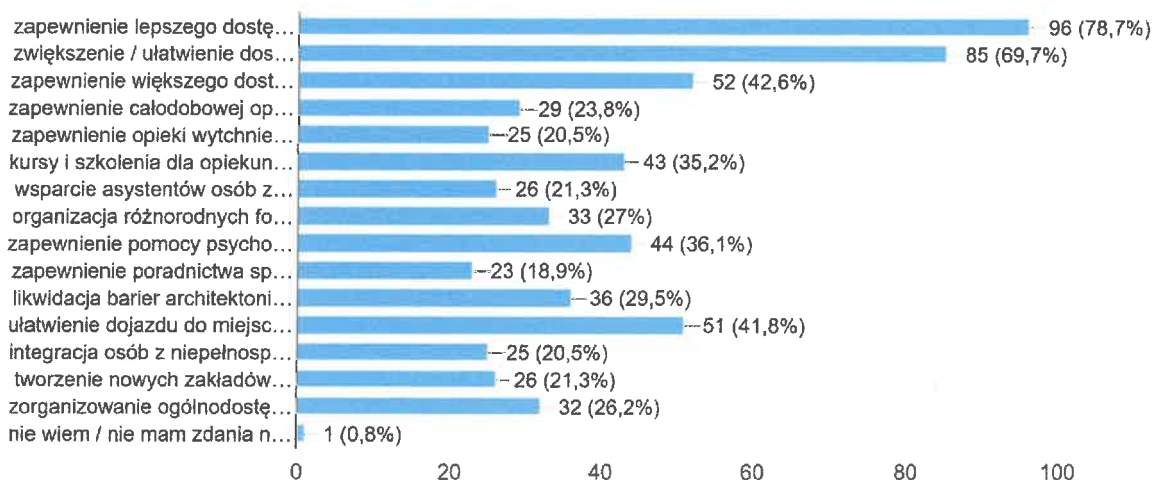
WYKRES 11. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH ABY WSPIERAĆ RODZINY Z DZIEĆMI W GMINIE CEWICE

9) Jakie działania są najważniejsze, aby wspierać rodziny z dziećmi w najbliższych latach w gminie Cewice? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

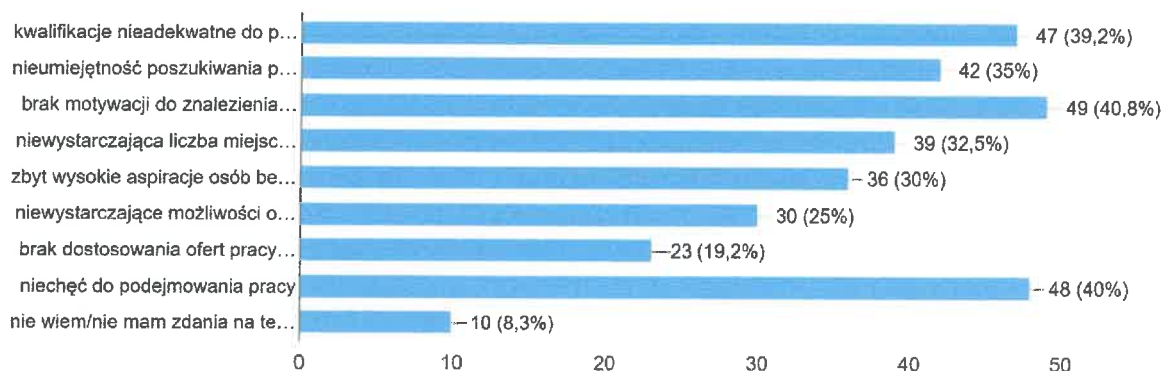
WYKRES 12. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH DZIAŁANIA DLA OSÓB STARSZYCH W GMINIE CEWICE

8) Jakie działania w najbliższych latach w gminie Cewice są najważniejsze, aby wspierać osoby starsze i/lub z niepełnosprawnościami oraz ich rodziny? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

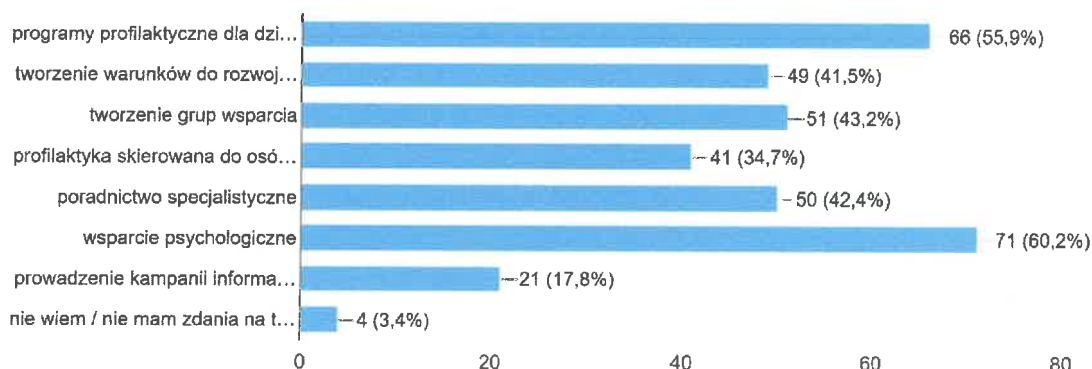
WYKRES 13. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH TRUDNOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINIE CEWICE

6) Jakich trudności doświadczają najczęściej osoby bezrobotne w gminie Cewice? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

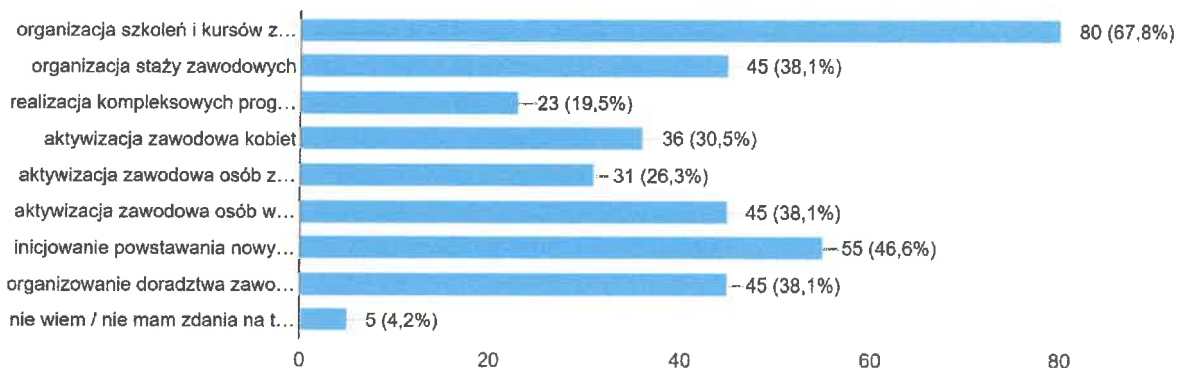
WYKRES 14. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH DZIAŁANIA POD KĄTEM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W GMINIE CEWICE

11) Jakie działania w najbliższych latach w gminie Cewice są najważniejsze pod kątem profilaktyki uzależnień oraz wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

WYKRES 15. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH DZIAŁANIA POD KATEM AKTYWIZACJI BEZROBOTNYCH W GMINIE CEWICE

7) Jakie działania są najważniejsze, aby aktywizować zawodowo osoby bezrobotne w gminie Cewice w najbliższych latach?

2.7.5. INNE POSTULATY

- **Wsparcie dla młodych mieszkańców:** Kilka osób zasugerowało wsparcie dla młodych ludzi w realizacji swoich zainteresowań oraz organizację zajęć edukacyjnych dla rodziców.
- **Zachęcanie do udziału w spotkaniach sołeckich:** Wśród propozycji pojawił się również pomysł aktywnego promowania spotkań sołeckich w celu włączenia mieszkańców w życie społeczne gminy.

2.7.6 WNIOSKI

Na podstawie wyników ankiet można wyciągnąć następujące wnioski:

- **Problemy komunikacyjne:** Brak transportu publicznego ogranicza dostęp do pracy i usług, co szczególnie dotyka mieszkańców mniejszych miejscowości.
- **Potrzeby rekreacyjne i edukacyjne:** Istnieje duże zapotrzebowanie na rozwój infrastruktury społecznej, szczególnie świetlic wiejskich, placów zabaw oraz organizację zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży.

- **Potrzeby opieki zdrowotnej i społecznej:** Respondenci oczekują lepszej opieki zdrowotnej oraz wprowadzenia takich usług, jak żłobek i wsparcie dla opiekunów.

2.7.7. REKOMENDACJE

- **Rozwój transportu publicznego:** Należy rozważyć organizację dodatkowych połączeń autobusowych, aby poprawić dostęp do pracy i usług lub usług door-to-door.
- **Budowa świetlic i rozwój infrastruktury sportowej:** Utworzenie świetlic wiejskich w miejscowościach gdzie jeszcze ich nie ma oraz poprawa infrastruktury rekreacyjnej, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, mogłoby ograniczyć patologie oraz wzmacniać więzi społeczne.
- **Wsparcie dla rodzin i opiekunów:** Utworzenie żłobka lub innej zastępczej formy opieki nad dziećmi do lat 3 oraz rozwój zajęć edukacyjnych i wsparcia dla opiekunów mogą poprawić sytuację rodzin w gminie.
- **Promowanie spotkań społecznych:** Organizacja i promocja spotkań sołeckich może zaangażować mieszkańców w aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Na podstawie wyników ankiet oraz ogólnopolskich wytycznych dotyczących deinstytucjonalizacji, możemy pogłębić analizę i wyciągnąć konkretne wnioski, które posłużą do wyznaczenia celów w lokalnym planie deinstytucjonalizacji.

III. ANALIZA BARIER I POTRZEB SPOŁECZNYCH

3.1. PROBLEMY KOMUNIKACYJNE

Zarówno brak dostępnych połączeń transportowych, jak i brak możliwości korzystania z samochodu (z powodu braku prawa jazdy czy ograniczonych zasobów finansowych) wskazuje na problem wykluczenia komunikacyjnego w mniejszych miejscowościach w Gminie Cewice. Respondenci podkreślali trudności w dojazdach do pracy, zwłaszcza w godzinach porannych i wieczornych. Bez odpowiedniego transportu publicznego dostęp do usług społecznych i zdrowotnych staje się ograniczony, co może nasilić wykluczenie osób starszych oraz rodzin z dziećmi. Aktualnie mieszkańcy gminy o ograniczonej mobilności, mający utrudniony dostęp do placówek zdrowia czy rehabilitacji, korzystają z usługi transportu indywidualnego „door-to-

door” realizowanego przez Powiat Łębski. W przypadku zwiększonego zapotrzebowania może zaistnieć potrzeba jego rozszerzenia w Gminie Cewice.

3.2. BRAK MIEJSC REKREACYJNYCH I ŚWIETLIC WIEJSKICH

Brak dostępnych miejsc do spędzania czasu wolnego, zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci, jest wyraźnym problemem. Wielu respondentów sugerowało, że są w Gminie Cewice jeszcze miejscowości gdzie brak świetlic i boisk przyczynia się do powstawania patologii społecznych, a młodzież nie ma gdzie rozwijać swoich zainteresowań. Dla osób starszych brak miejsc spotkań, takich jak świetlice, zwiększa ich poczucie izolacji.

3.3. BRAK DOSTĘPU DO ŻŁOBKÓW I PLACÓWEK OPIEKUŃCZYCH

Problem z dostępem do placówek opieki nad dziećmi, w tym brak żłobka, może prowadzić do trudności w godzeniu życia zawodowego i rodzinnego przez rodziców. Zauważalna jest potrzeba utworzenia żłobka lub innej zastępczej formy opieki nad dziećmi do lat 3 oraz rozwój zajęć edukacyjnych i wsparcia dla opiekunów.

3.4. PROBLEMY W OPIECE ZDROWOTNEJ

Część respondentów podkreślała, że w gminie brakuje dobrze zorganizowanej opieki zdrowotnej. Brak dostępu do lekarzy oraz odpowiedniego wsparcia zdrowotnego dla osób starszych oraz niepełnosprawnych przyczynia się do zwiększenia zależności od instytucji opiekuńczych.

IV. ANALIZA POTENCJALNYCH ZASOBÓW I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU

4.1. WOLONTARIAT I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Wyniki ankiet wskazują na niskie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne, co może być powiązane z ograniczonymi możliwościami organizacji wydarzeń czy spotkań. Aktywacja lokalnej społeczności poprzez promowanie spotkań sołeckich, rozwój wolontariatu oraz organizację lokalnych imprez sportowych i kulturalnych może stanowić element strategii na rzecz poprawy jakości życia.

4.2. INFRASTRUKTURA SPORTOWA

Pomimo ograniczeń w infrastrukturze, mieszkańcy podkreślają potencjał, jaki niesie ze sobą sala sportowa w Cewicach oraz inne boiska. Organizacja zawodów sportowych dla młodzieży i dorosłych mogłaby wspierać rozwój integracji oraz promować zdrowy styl życia.

4.3. WNIOSKI

Na podstawie powyższych analiz można wyciągnąć kilka kluczowych wniosków, które pomogą w określeniu celów deinstytucjonalizacji:

1. **Niezbędna jest poprawa dostępności transportu publicznego**, aby mieszkańcy, szczególnie osoby starsze, niepełnosprawne oraz rodziny z dziećmi, mogli łatwiej korzystać z lokalnych usług społecznych i zdrowotnych.
2. **Potrzeba utworzenia i rozwijania miejsc rekreacyjnych i świetlic wiejskich dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych jest priorytetem**. Ich brak prowadzi do wzrostu izolacji i patologii społecznych. Świetlice mogą działać jako centra aktywności społecznej, integrujące lokalną społeczność.
3. **Rozwój infrastruktury opiekuńczej**: Brak placówek opieki nad dziećmi (żłobki) i odpowiedniej opieki zdrowotnej dla osób starszych wymaga działań na rzecz utworzenia nowych placówek oraz rozszerzenia usług środowiskowych.
4. **Zaangażowanie społeczności lokalnej**: Aktywizacja mieszkańców poprzez promocję wolontariatu, organizację spotkań społecznych i imprez sportowych może wzmocnić więzi społeczne i zwiększyć zaangażowanie lokalnej społeczności w działania prospołeczne.

4.4 CELE DEINSTYTUCJONALIZACJI

Na podstawie analizy wyników ankiet oraz wyciągniętych wniosków, proponuję następujące cele w planie deinstytucjonalizacji dla Gminy Cewice:

1. **Rozwój usług środowiskowych i opieki domowej**: Zwiększenie dostępności opieki w miejscu zamieszkania, w tym wsparcia rehabilitacyjnego, psychologicznego oraz opieki

pielęgniarskiej. Należy również rozważyć wprowadzenie usług mobilnych, np. wizyt lekarskich w domach seniorów.

2. **Zwiększenie dostępności transportu publicznego:** Stworzenie nowych połączeń lub zwiększenie dostępności do usługi door-to-door, które ułatwią mieszkańcom dostęp do pracy, szkół oraz placówek opieki zdrowotnej, a także udział w wydarzeniach społecznych.
3. **Budowa i rozwój infrastruktury społecznej:** Utworzenie świetlic wiejskich w miejscowościach gdzie ich jeszcze brakuje oraz placówek wsparcia dziennego. W tych placówkach mogłyby odbywać się zajęcia edukacyjne, spotkania integracyjne oraz zapewniana byłaby pomoc psychologiczna.
4. **Wsparcie rodzin i opiekunów:** Utworzenie żłobka w gminie lub innej zastępczej formy opieki nad dziećmi do lat 3, a także organizacja programów wsparcia dla rodzin z dziećmi, w tym zajęć dodatkowych i edukacyjnych. Dodatkowo warto rozważyć szkolenia dla opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych.
5. **Promocja aktywności społecznej:** Organizacja zawodów sportowych, wydarzeń kulturalnych oraz promowanie spotkań sołeckich, aby zaangażować mieszkańców w życie społeczności lokalnej. Warto rozwijać także wolontariat sąsiedzki oraz wsparcie wzajemne w ramach lokalnych społeczności.

V. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH - WNIOSKI I REKOMENDACJE

Celem przeprowadzonej diagnozy było zidentyfikowanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie gminy Cewice. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużyły opracowaniu LPDI, określającego usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. W oparciu o dokonaną analizę wyników badań zostały sformułowane wnioski z badania wraz z rekomendacjami. Sytuację społeczną Gminy Cewice determinuje szereg czynników demograficznych, społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych, które wpływają na jakość życia jej mieszkańców oraz dostępność usług społecznych.

5.1 POTRZEBY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

WNIOSEK 1

Zjawisko „starzenia się” społeczeństwa jest w obecnych czasach zjawiskiem nieuniknionym, aczkolwiek może ono postępować w zróżnicowanym stopniu w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego. Należy brać jednak pod uwagę, że w strukturze społecznej gminy będzie przybywać osób starszych oraz liczyć się z tym, że może następować odpływ ludzi młodych, związany z podjęciem nauki w szkole średniej lub na uczelni wyższej, a następnie pracy w innym mieście. Nie bez znaczenia są też zmiany w strukturze rodzin, które coraz rzadziej mają charakter wielopokoleniowy, częściej natomiast rozpraszają się, pozostawiając osoby starsze bez odpowiedniego wsparcia.

REKOMENDACJA 1

W najbliższych latach należy prognozować zwiększenie popytu na usługi opiekuńcze, asystenckie, wytchnieniowe, a także inne rodzaje wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na osoby samotne, mieszkające w miejscach oddalonych od wsi, a także na dorosłe osoby z niepełnosprawnościami, które po śmierci rodziców – ich dotychczasowych opiekunów, mogą pozostać bez wsparcia. Z uwagi na odpływ ludzi młodych, należy skierować działania również w stronę rodzin oraz dzieci i młodzieży, aby zapewnić im dostęp „na miejscu” do usług społecznych, odpowiadających na ich potrzeby. Rekomenduje się organizację wsparcia dla osób starszych poprzez pomoc asystentów osób starszych, pomoc psychologiczną. Stworzenie miejsca dla seniorów, które zapewni osobom starszym uczestnictwo w różnego rodzaju zajęciach edukacyjnych i podnoszących ich jakość życia takich jak np. zajęcia rehabilitacyjne, edukacja dietetyczna, warsztaty podnoszące ich kompetencje psychospołeczne oraz warsztaty z artterapii np. rękodzieła. Działania takie zapewnią lepsze funkcjonowanie społeczne, psychologiczne seniorów, co przełoży się na lepsze funkcjonowanie całej społeczności.

WNIOSEK 2

Ważnym aspektem funkcjonowania mieszkańców gminy Cewice jest zdrowie. Długotrwała lub ciężka choroba stanowi główny powód udzielania pomocy społecznej w gminie. Społeczeństwo starzejące się boryka się z problemami zdrowotnymi wynikającymi ze starszego i podeszłego wieku. Znaczenie ma również prowadzony tryb życia, w tym zła dieta, mała aktywność fizyczna

oraz nałogi. Wszystkie te czynniki powodują pogorszenie stanu zdrowia wraz z wiekiem oraz zwiększanie zapadalności na choroby tzw. cywilizacyjne, a tym samym na konieczność zwiększania dostępu do lekarzy specjalistów, rehabilitacji, usług opiekuńczych. Z przeprowadzonych badań wynika, że wśród seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami problemy zdrowotne oraz dostępność usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczych stanowią jedno z najważniejszych kwestii.

REKOMENDACJA 2

W zakresie realizowanych usług społecznych należy uwzględnić działania w obszarze promocji i ochrony zdrowia. Ważna jest szeroko rozumiana profilaktyka – od kształtowania świadomości społeczeństwa w zakresie zdrowia i zdrowego starzenia się, po realizację badań przesiewowych, służących wczesnemu wykrywaniu chorób.

5.2. POTRZEBY W OBSZARZE WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

WNIOSEK 3

Ważnym aspektem jest także angażowanie i integracja osób niepełnosprawnych w życie społeczne poprzez udział w warsztatach psychospołecznych takich jak radzenie sobie ze stresem, psychologia pozytywna, warsztaty z artterapii, np. rękodzieła. Zapewnienie swobodnego przemieszczania się osób niepełnosprawnych oraz organizacja tzw. asystentów osoby niepełnosprawnej.

REKOMENDACJA 3

Rekomenduje się organizację na poziomie CUS dostępu do swobodnego transportu i umożliwienie osobom niepełnosprawnym przemieszczania się zgodnie z ich potrzebami. Pomoc asystentów zapewni osobom niepełnosprawnym lepsze funkcjonowanie w życiu codziennym i większą integrację społeczną.

WNIOSEK 4

Z uzyskanych informacji wynika, że rodziny z osobami z niepełnosprawnościami nadal często pozostają w swoich „czterech ścianach”. Opiekunowie przemęczeni opieką, a niepełnosprawni pozostawieni w monotonii dnia codziennego.

REKOMENDACJA 4

Rekomenduje się podjęcie działań mających na celu edukację społeczną na temat funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych. Ważnym aspektem mogłyby tu być warsztaty i spotkania wspierające rodziny osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych. Warsztaty tego typu stanowiłyby wsparcie psychologiczno-społeczne dla wszystkich członków rodziny. Tematyka warsztatów mogłaby dotyczyć procesów starzenia się oraz chorób wieku starczego, zmian w procesach poznawczych. Dla rodzin i otoczenia osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych przede wszystkim organizacja tzw. grup wsparcia i pomocy psychologiczno-terapeutycznej i interwencji kryzysowej tzw. terapii krótkoterminowej, terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach (TSR). Potrzeba zwiększenia świadomości społecznej odnośnie osób starszych i niepełnosprawnych. Potrzeby w obszarze wsparcia dziecka i rodziny.

WNIOSEK 5

Istotny jest rozwój specjalistycznego poradnictwa typu pomoc psychologiczno – terapeutyczna dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży oraz dostęp do mediatora, logopedy, dietetyka. Podejmowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych zmierzających do wzrostu kompetencji do rodzicielskich – tworzenie klubów rodzica, dostęp do żłobków i przedszkoli.

REKOMENDACJA 5

Analiza sytuacji rodzin wykazała iż dużym utrudnieniem jest brak placówek wsparcia dla rodzin na terenie gminy Cewice oraz niskie kompetencje wychowawcze rodziców. Rekomenduje się powstanie bazy placówek wsparcia dla rodzin. Bardzo ważnym aspektem jest tu także podniesienie jakości życia społecznego rodzin poprzez wzrost kompetencji rodzicielsko-wychowawczych rodziców/opiekunów. Przyczyni się do tego organizacja i dostęp do warsztatów w ramach tzw. klubów rodzica umożliwiających nabycie i rozwój tego rodzaju kompetencji.

WNIOSEK 6

Bardzo ważnym aspektem wpływającym na wzrost świadomości społecznej jest profilaktyka w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, a także często im towarzyszącej przemocy w rodzinie. Inny aspekt to przemoc rówieśnicza.

REKOMENDACJA 6

Rekomenduje się organizację pomocy psychologicznej, mediatora, terapii rodzin, terapii uzależnień dla osób uzależnionych i sprawców przemocy, ale także ich rodzin jako ofiar i osób współuzależnionych. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom starszym poprzez m.in. asystentów osób starszych, rehabilitacji i innych form wsparcia, które zmniejszą poczucie izolacji i niezrozumienia społecznego. Zapewnienie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie, a także wśród dzieci i młodzieży tzw. przemocy rówieśniczej. Ważnym aspektem jest profilaktyka poprzez organizację warsztatów takich jak: trening zastępowania agresji, komunikacja skoncentrowana na rozwiązaniach, porozumiewanie bez przemocy. W warsztatach mogłyby uczestniczyć osoby dorosłe zagrożone przemocą i sprawcy przemocy, a także dzieci i młodzież.

WNIOSEK 7

Diagnoza przeprowadzona wśród różnych grup społecznych i wiekowych obrazuje najistotniejsze problemy dzieci i młodzieży, którymi jest brak miejsc do spędzania czasu wolnego, co powoduje nudę i deprivację potrzeb wszechstronnego rozwoju.

REKOMENDACJA 7

Rekomenduje się organizację na terenie gminy Cewice miejsc umożliwiających spotkania dzieci i młodzieży, tzw. świetlic opiekuńczych. Świetlice wspierałyby rodziców w procesie wychowywania dzieci i młodzieży. Działania świetlic opiekuńczych najczęściej ukierunkowane są na dzieci i młodzież wywodzące się z rodzin patologicznych lub mających trudną sytuację materialną, natomiast zajęcia w tego typu placówkach mogą być zorganizowane w taki sposób, żeby poprzez swoją atrakcyjność przyciągać także dzieci i młodzież z rodzin wydolnych wychowawczo. Ogólne cele działań świetlic środowiskowych to przede wszystkim:

- ✓ współudział w procesie wychowywania z rodziną oraz szkołą,
- ✓ pomoc w nauce,
- ✓ zapewnianie posiłków podopiecznym,
- ✓ organizacja czasu wolnego przez prowadzenie zajęć sportowo rekreacyjnych,
- ✓ działania mające na celu rozwój zainteresowań podopiecznych,

✓ wsparcie psychologiczne, podopiecznych oraz ich rodzin. socjoterapeutyczne i materialne.

Podsumowując, w świetle przeprowadzonego rozeznania do grup społecznych, które obecnie w pierwszej kolejności objęte zostałyby wsparciem w ramach usług społecznych należą: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny dysfunkcyjne i z problemami wychowawczymi. W przeprowadzonym badaniu znajdujemy potwierdzenie znaczenia wymienionych wyżej odbiorców, jednak powyższa lista powinna zostać uzupełniona lub rozszerzona o usługi skierowane do: rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, rozszerzenie oferty usług także do opiekunów osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osób z uzależnieniami oraz ich rodzin, osób dotkniętych i zagrożonych przemocą oraz ich rodzin, a także młodzieży. W ramach poszczególnych grup należy szczególnie uwzględnić osoby i rodziny będące w kryzysie bądź trudnej sytuacji ekonomicznej, doświadczające dotychczas barier w dostępie do usług społecznych oraz rodziny mające problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Grupą wymagającą szczególnej uwagi jest młodzież zamieszkująca gminę. Biorąc pod uwagę powyższe, jako priorytetowe powinny być traktowane usługi w zakresie wspierania rodziny, pomocy społecznej, w tym wsparcia osób starszych, promocji i ochrony zdrowia, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz aktywności obywatelskiej. Rodzaje usług będą uzależnione od potrzeb grup odbiorców, a także od ich sytuacji. Część usług może być kierowana do ogółu mieszkańców, a część do osób i grup wymagających wsparcia specjalistycznego. Ważne jest ich dostosowywanie do indywidualnych potrzeb beneficjentów. Plany deinstytucjonalizacji usług W niniejszym rozdziale przedstawione zostaną plany deinstytucjonalizacji poszczególnych usług, w podziale na 5 osobnych grup społecznych. W każdej z nich opisane zostaną najistotniejsze usługi, wraz z opisem ich celu głównego, celów szczegółowych, działań jakie należy podjąć, oraz instytucji niezbędnych do ich wdrożenia. Zgodnie z wytycznymi MRiPS, poszczególne plany przedstawione zostaną w formie tabeli.

5.3 PLANOWANY OBSZAR WSPARCIA

TABELA 13. PLANOWANY OBSZAR WSPARCIA

Obszar	Problemy zdiagnozowane	Cele deinstytucjonalizacji	Proponowane działania	Odpowiedzialne podmioty	Źródła finansowania	Termin realizacji
Transport publiczny/door-to-door	- Brak połączeń autobusowych w odpowiednich godzinach (szczególnie poranne i wieczorne kursy do miasta).	Zwiększenie dostępności transportu publicznego/usługi door-to-door, aby mieszkańcy mieli łatwiejszy dostęp do usług i miejsc pracy.	- Organizacja dodatkowych połączeń autobusowych, szczególnie w godzinach wczesnoporannych i wieczornych lub w razie zapotrzebowania	Gmina Cewice, przewoźnicy lokalni	Fundusze gminne, programy UE	2025-2030
Opieka zdrowotna i rehabilitacja	- Brak dostępu do opieki zdrowotnej. - Ograniczony dostęp do rehabilitacji dla osób starszych i niepełnosprawnych.	Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i rehabilitacyjnej świadczonej w środowisku.	- Zatrudnienie mobilnych pielęgniarek i rehabilitantów, którzy będą odwiedzać mieszkańców w domach.	Ośrodek Zdrowia, Ośrodek Pomocy Społecznej	Fundusze gminne, NFZ, programy UE	2025-2030
Opieka nad dziećmi	- Brak miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. - Niewystarczająca ilość zajęć rozwijających w szkołach i sołectwach.	Stworzenie miejsc opieki nad dziećmi oraz organizacja dodatkowych zajęć rozwijających.	- Utworzenie żłobka lub innej formy opieki nad dziećmi do lat 3. - Organizacja dodatkowych zajęć rozwijających w szkołach i świetlicach wiejskich (zajęcia sportowe, plastyczne, komputerowe).	Gmina Cewice, szkoły, NGO	Fundusze UE, programy rządowe	2025-2030
Infrastruktura społeczna	- Niewystarczająca ilość miejsc rekreacyjnych i świetlic wiejskich. - Niewystarczająca ilość miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży i osób starszych.	Zwiększenie ilości miejsc spotkań i rekreacji dla młodzieży oraz seniorów.	- Budowa świetlic wiejskich oraz placów zabaw i boisk. - Modernizacja istniejących boisk.	Gmina Cewice, lokalni przedsiębiorcy	Fundusze UE, budżet gminny	2025 - 2030
Zajęcia sportowe i rekreacyjne	- Niewystarczająca oferta lokalnych wydarzeń sportowych. - Ograniczony dostęp do boisk i infrastruktury	Promowanie zdrowego stylu życia i integracji poprzez sport i rekreację.	- Organizacja zawodów sportowych dla młodzieży i dorosłych. - Wykorzystanie sali sportowej w	Gmina Cewice, szkoły, lokalne kluby sportowe	Fundusze gminne, sponsorzy lokalni	2025-2030

Obszar	Problemy zdiagnozowane	Cele deinstytucjonalizacji	Proponowane działania	Odpowiedzialne podmioty	Źródła finansowania	Termin realizacji
	sportowej.		szkole w Cewicach i boisk do organizacji wydarzeń sportowych.			
Aktywizacja społeczna i wolontariat	- Niskie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne. - Brak regularnych spotkań integracyjnych, niska frekwencja na spotkaniach sołectkich.	Aktywizacja mieszkańców i zwiększenie zaangażowania w życie społeczności lokalnej.	- Promocja spotkań sołectkich i zachęcanie mieszkańców do uczestnictwa. - Organizacja wolontariatu sąsiedzkiego.	Sołtysi, Gmina Cewice, organizacje pozarządowe	Fundusze lokalne, programy społeczne	2025-2030
Opieka nad osobami starszymi	- Brak miejsc dziennej opieki dla seniorów. - Brak wsparcia dla opiekunów osób starszych.	Zwiększenie wsparcia dla seniorów i ich opiekunów.	- Umożliwienie dostępu seniorom do miejsc wsparcia dziennego. - Zwiększenie opieki wytchnieniowej dla opiekunów rodzinnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej, NGO	Fundusze UE, programy rządowe, budżet gminny	2025-2030
Teleopieka i e-usługi	- Ograniczony dostęp do usług zdrowotnych i opiekuńczych. - Brak dostępu do nowoczesnych rozwiązań technologicznych (teleopieka, e-usługi).	Wprowadzenie teleopieki i rozwój e-usług, aby osoby starsze i niepełnosprawne mogły korzystać z opieki w domu.	- Wprowadzenie usług teleopieki (opaski alarmowe, teleporady medyczne). - Rozwój e-usług w zakresie zdrowia i wsparcia psychologicznego online.	Gmina Cewice, Ośrodek Zdrowia, firmy technologiczne	Fundusze UE, budżet gminny, programy krajowe	2025-2030
Wsparcie psychologiczne i edukacyjne	- Niewystarczające wsparcie psychologiczne dla mieszkańców, zwłaszcza dla dzieci młodzieży. - Niewystarczająca ilość szkoleń dla rodziców i opiekunów.	Zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego oraz organizacja programów edukacyjnych dla rodziców i opiekunów osób zależnych.	- Organizacja spotkań z psychologami i terapeutami dla młodzieży i dorosłych. - Szkolenia dla rodziców/opiekunów (np. w zakresie opieki nad osobami starszymi, szkoła dla rodziców).	Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, NGO	Fundusze UE, budżet gminny, sponsorzy lokalni	2025-2030

VI. UZASADNIENIE

6.1 PRZEDSTAWIENIE STANU ISTNIEJĄCEGO

Podstawę opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Usług Społecznych stanowią zapisy Strategii rozwoju usług społecznych, polityki publicznej do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), stanowiącej załącznik do Uchwały Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. oraz Regionalnego Planu Rozwoju i Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych i Zdrowotnych w Województwie Pomorskim na lata 2023-2025, przyjętego Uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 17 sierpnia 2023 r. Zgodnie z ich brzmieniem Plan stanowi uporządkowaną koncepcję zmiany w obszarach objętych deinstytucjonalizacją na poziomie regionalnym (w tym w szczególności: wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób z zaburzeniami psychicznymi, osób w kryzysie bezdomności). Deinstytucjonalizacja to długofalowy proces przejścia od opieki zdominowanej przez pomoc instytucjonalną do zintegrowanych i zindywidualizowanych usług świadczonych przede wszystkim w miejscu zamieszkania, przy zaangażowaniu zasobów społeczności lokalnej. Proces ten wymaga rozwoju usług społecznych i zdrowotnych oraz przeniesienia zasobów z poziomu instytucjonalnego na lokalny. Dopiero zapewnienie wystarczającej dostępności do usług świadczonych na poziomie społeczności lokalnej pozwoli rozpocząć stopniowe ograniczanie usług w ramach opieki instytucjonalnej.

6.2. WYJAŚNIENIE POTRZEB I CELÓW PODJĘCIA UCHWAŁY

Celem sporządzenia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych w Gminie Cewice, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Aby wyznaczyć kierunki rozwojowe w zakresie poszczególnych usług przeprowadzono działania diagnostyczne i analityczne określające stan faktyczny, jak i określono wyzwania na najbliższą przyszłość. Przeprowadzenie diagnozy uwzględniającej opis struktury społecznej gminy, identyfikacja występujących problemów społecznych, analizę podstawowych dokumentów strategicznych samorządu i innych podmiotów m.in. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) oraz Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej (ROPS) stanowi postawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i

realizacji usług społecznych. Ponadto w dniu 15 marca 2024 roku Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego pełniący rolę Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (FERS) ogłosił konkurs nr FEPM.05.17-IZ.00-001/24w ramach działania 5.17 „Usługi społeczne i zdrowotne”. W ramach konkursu premiowane są jednostki samorządu terytorialnego, na obszarze których obowiązuje Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych.

6.3. WYKAZANIE RÓŻNIC MIĘDZY DOTYCHCZASOWYM A PROJEKTOWANYM STANEM PRAWNYM

Niniejszy projekt uchwały pozostaje bez wpływu na stan prawny, albowiem przyjęcie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji wyznacza wyłącznie kierunek działań.

6.4. CHARAKTERYSTYKA PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH

Przyjęcie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji w Gminie Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Usług Społecznych zapewni ciągłość podejmowanych działań w zakresie rozwoju usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym na rzecz mieszkańców Gminy Cewice oraz umożliwi ich rozwój o wprowadzenie nowych usług.

6.5. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Zakłada się, że wdrażanie działań zawartych w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w gminie Cewice na lata 2025-2030 finansowane będzie z wykorzystaniem montażu finansowego:

- środki własne samorządu,
- środki dotacyjne krajowe: Za życiem, Fundusz Solidarnościowy, AOON, OW, itp.,
- PFRON,
- środki dotacyjne UE (Fundusze Europejskie)
- wpłaty własne beneficjentów (osoby korzystające z usług będą partycypować w kosztach realizacji usług, zgodnie z ustalonymi zasadami).

SPIS TABEL:

TABELA 1. MIESZKAŃCY GMINY CEWICE WEDŁUG MIEJSCOWOŚCI (31.12.2023) BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.

TABELA 2. PRZYROST NATURALNY W GMINIE CEWICE W LATACH 2017-2023BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.

TABELA 3. MIGRACJE NA POBYT STAŁY W LATACH 2017-2023BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.

TABELA 4. WYBRANE WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO DOTYCZĄCE LUDNOŚCI GMINY CEWICE 13

TABELA 5. RUCH NATURALNY I MIGRACYJNY LUDNOŚCI GMINY CEWICE PROGNOZA DO 2060 ROKU..... 14

TABELA 6. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W ŁĘBORKU W LATACH 2017-2023 15

TABELA 7. WYKAZ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW 16

TABELA 8. WYKAZ PLACÓWEK PRZEDSZKOLNYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW..... 17

TABELA 9. WYKAZ ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH PRZY SZKOŁACH PODSTAWOWYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW 17

TABELA 10. WYKAZ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH NA TERENIE GMINY CEWICE WRAZ Z LICZBĄ DZIECI/UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWE 18

TABELA 11. RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W 2023 ROKU 20

TABELA 12. WYKAZ POWODÓW TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ 22

TABELA 13. PLANOWANY OBSZAR WSPARCIA 41

SPIS RYSUNKÓW :

RYSunEK 1. GMINA CEWICE NA TŁE POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU.....8

RYSunEK 2. RYNEK PRACY GMINA CEWICE W 2023 ROKU 15

RYSUNEK 3. KORZYSTAJĄCY Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 ROKU	21
--	-----------

SPIS WYKRESÓW:

WYKRES 3. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY CEWICE W LATACH 2017-2023	10
WYKRES 4. MIESZKAŃCY GMINY CEWICE WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W LATACH 2017-2023	12
WYKRES 3. STRUKTURA WIEKU W BADANIU ANKIETOWYM OSÓB DOROSŁYCH	24
WYKRES 4. STRUKTURA WIEKU W BADANIU ANKIETOWYM MŁODZIEŻY	25
WYKRES 5. STRUKTURA PŁCI W BADANIU ANKIETOWYM MŁODZIEŻY	25
WYKRES 6. STRUKTURA PŁCI W BADANIU ANKIETOWYM OSÓB DOROSŁYCH	25
WYKRES 7. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH GŁÓWNE PROBLEMY W GMINIE CEWICE	26
WYKRES 8. WSKAZANE DZIAŁANIA ABY WSPIERAĆ ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	27
WYKRES 9. WSKAZANE DZIAŁANIA ABY WSPIERAĆ ROZWÓJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I OBYWATELSKIEJ W GMINIE CEWICE DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH	28
WYKRES 10. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH NEGATYWNE ZJAWISKA DOTYCZĄCE DZIECI I MŁODZIEŻY W GMINIE CEWICE	28
WYKRES 11. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH ABY WSPIERAĆ RODZINY Z DZIEĆMI W GMINIE CEWICE	29
WYKRES 12. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH DZIAŁANIA DLA OSÓB STARSZYCH W GMINIE CEWICE	29
WYKRES 13. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH TRUDNOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINIE CEWICE	30
WYKRES 14. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH DZIAŁANIA POD KATEM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W GMINIE CEWICE	30
WYKRES 15. WSKAZANE PRZEZ DOROSŁYCH ANKIETOWANYCH DZIAŁANIA POD KATEM AKTYWIZACJI BEZROBOTNYCH W GMINIE CEWICE	31

Uzasadnienie

W 2024 r. Gmina Cewice dokonała diagnozy potrzeb i opracowała lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych mający na celu odejście od opieki instytucjonalnej na rzecz usług społecznych świadczonych w społecznościach lokalnych. Proces deinstytucjonalizacji to ważny obecnie kierunek rozwoju i zmian w polityce społecznej. W jego założeniach kluczowe jest zaangażowanie samorządów lokalnych w jego planowanie i wdrażanie. W wyniku podjętych prac powstał dokument określający kierunki i działania, które należy wdrożyć na terenie gminy Cewice w celu sprawnego wejścia na drogę przemian deinstytucjonalnych w lokalnej polityce społecznej - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług społecznych w Gminie Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Usług Społecznych. W Gminie Cewice powstał on w odpowiedzi na współczesne wyzwania w obszarze polityki społecznej, takie jak *starzenie się społeczeństwa i inne zmiany demograficzne, wzrost liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami, zmiany na rynku pracy, nowe formy wykluczenia społecznego, przeobrażenia w obrębie rodziny*. Dokument ten jest niezbędny w obszarze planowania i realizacji usług społecznych, a także pozyskiwania na ich realizację środków finansowych.

Ponadto Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Cewice na lata 2025-2030 wraz z Diagnozą Potrzeb oraz Potencjału Społeczności Lokalnej został poddanych konsultacją społeczną. W czasie ich trwania nie wpłynęły żadne uwagi do projektu dokumentu.

W związku z powyższym podjęcie uchwały uważam za zasadne.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.